

1. Celkové výdaje na zdravotní péči v Česku

V této části publikace jsou uvedeny souhrnné údaje ze zpracování zdravotnických účtů České republiky za roky 2015–2024 v rozdělení podle zdroje financování, druhu zdravotní péče a typu jejího poskytovatele.

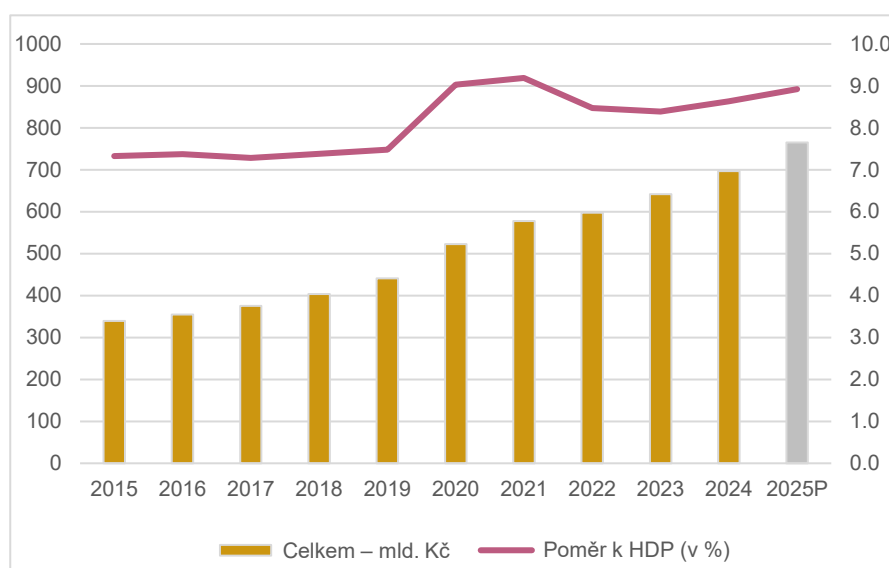
1.1. Celkové výdaje – základní ukazatele

V roce 2024 činily celkové výdaje na zdravotní péči¹ v Česku 696,8 mld. Kč. Meziročně vzrostly o 8,5 %, tedy o jeden procentní bod více než v roce předchozím. Od roku 2015 se roční výdaje na zdravotní péči více než zdvojnásobily. Za toto sledované období bylo na zdravotní péči v Česku vynaloženo již téměř 5 bil. Kč.

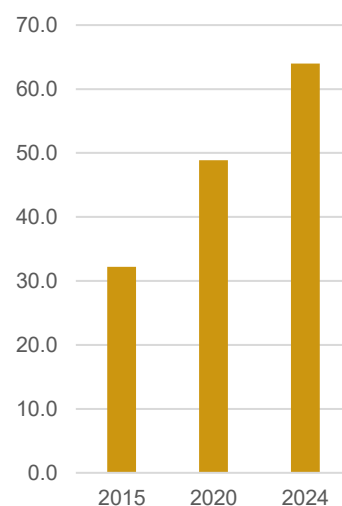
Celkové výdaje na zdravotní péči se kromě absolutního vyjádření především pro mezinárodní srovnání poměřují nejčastěji k hrubému domácímu produktu (HDP). V letech 2010–2019 se podíl výdajů na zdravotní péči na HDP v Česku příliš neměnil a činil v průměru 7,4 %. V roce 2020 se zvýšil na 9 % HDP a v roce 2021 dokonce na 9,2 % HDP. V letech 2022 a 2023 začal klesat, nicméně stále je podíl výdajů na zdravotní péči vůči HDP vyšší než v letech předcovidových. V roce 2024 činil 8,6 %.

Graf 1.1: Celkové výdaje na zdravotní péči – základní ukazatele, 2015–2025

a) absolutně v mld. Kč a jako % HDP

b) na 1 obyvatele v tis. Kč

Pozn.: Pro rok 2025 jsou uvedeny předběžné odhadované výdaje

Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024

Kromě podílu celkových výdajů na zdravotní péči na HDP, který je ovlivněn vývojem HDP v jednotlivých zemích i specifikou jejich ekonomik, se uvádí celkové výdaje na zdravotní péči připadající na jednoho obyvatele. Mezi lety 2015 a 2024 došlo ke zdvojnásobení hodnoty výdajů připadající na jednoho obyvatele. V roce 2024 připadaly na každého obyvatele Česka výdaje za zdraví ve výši 64 007 Kč.

¹ Zahnují pouze běžné (provozní/neinvestiční) výdaje na zdravotní péči. Nezahnují se např. investiční výdaje na nákup a modernizaci přístrojového vybavení, výstavbu a rekonstrukci zdravotnických zařízení, výdaje na zdravotnický výzkum, vývoj a vzdělávání zdravotnického personálu, které jsou financované ze státního rozpočtu.

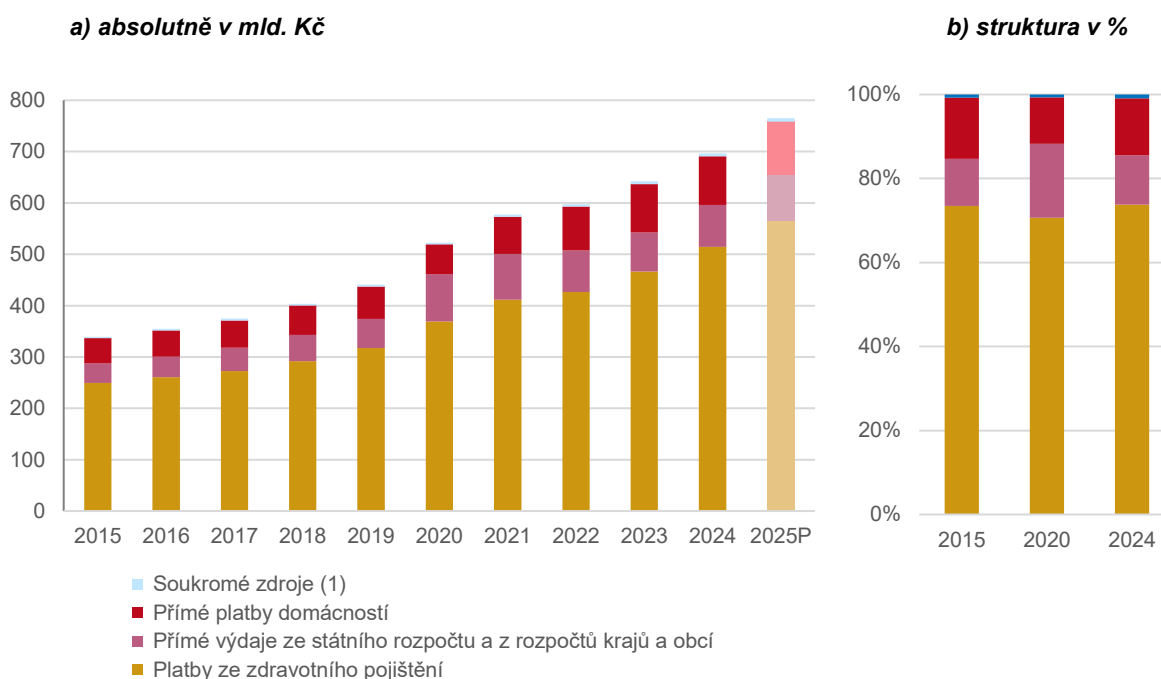
1.2. Celkové výdaje na zdravotní péči podle zdroje financování

Financování zdravotní péče je základním ukazatelem zdravotnických účtů. Mezinárodní manuál SHA 2011 definuje tři základní zdroje financování zdravotní péče, a to:

1. Veřejné zdroje – zahrnují především finanční prostředky získané v rámci povinného zdravotního pojištění (podrobněji viz kapitola 2.1.) a dále prostředky z veřejných rozpočtů (podrobněji viz kapitola 2.1.), které zahrnují jak finanční zdroje získané na zdravotní péči přímo ze státního rozpočtu² nejčastěji z kapitoly Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva práce a sociálních věcí, tak i výdaje místních rozpočtů, kam patří především krajské rozpočty.
2. Soukromé zdroje – zahrnují platby na zdravotní péči v rámci neziskových institucí, dobrovolné zdravotní pojištění (cestovní pojištění) a podnikovou preventivní péči.
3. Přímé platby domácností – zahrnují přímé výdaje příjemců zdravotní péče (pacientů) nebo jejich případnou spoluúčasť (podrobněji viz kapitola 2.3. „Domácnosti“).

V Česku je zdravotní péče financována primárně z veřejného zdravotního pojištění. V roce 2024 putovalo z rozpočtu pojišťoven 514,2 mld. Kč, což odpovídalo 73,8 % veškerých výdajů na zdravotní péči. Necelých 81,9 mld. Kč (12 %) bylo financováno z veřejných rozpočtů (státní rozpočet a rozpočty krajů a obcí). 94,5 mld. Kč (13,6 %) zaplatily ze svých kapes české domácnosti. Zbýlá částka (6,2 mld. Kč) pak připadla na neziskové instituce, podniky financující preventivní péči a zdravotní pojišťovny, které nabízí cestovní pojištění.

Graf 1.2: Celkové výdaje na zdravotní péči podle zdroje financování, 2015–2025

Pozn.: Pro rok 2025 jsou uvedeny předběžné odhadované výdaje

(1) Zahrnují dobrovolné zdravotní pojištění (cestovní pojištění), neziskové organizace a závodní preventivní péči v podnicích.

Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024

² Ze státního rozpočtu jsou rovněž hrazeny platby na zdravotní pojištění (zde nejsou ve výdajích zahrnuty) za tzv. státní pojištěnce (dětí, studenty, osoby na mateřské a rodičovské dovolené, důchodce, uchazeče o zaměstnání aj.). V roce 2024 platil stát za každého státního pojištěnce pojistné ve výši 2 085 Kč měsíčně.

1.3. Celkové výdaje na zdravotní péči podle typu poskytovatele

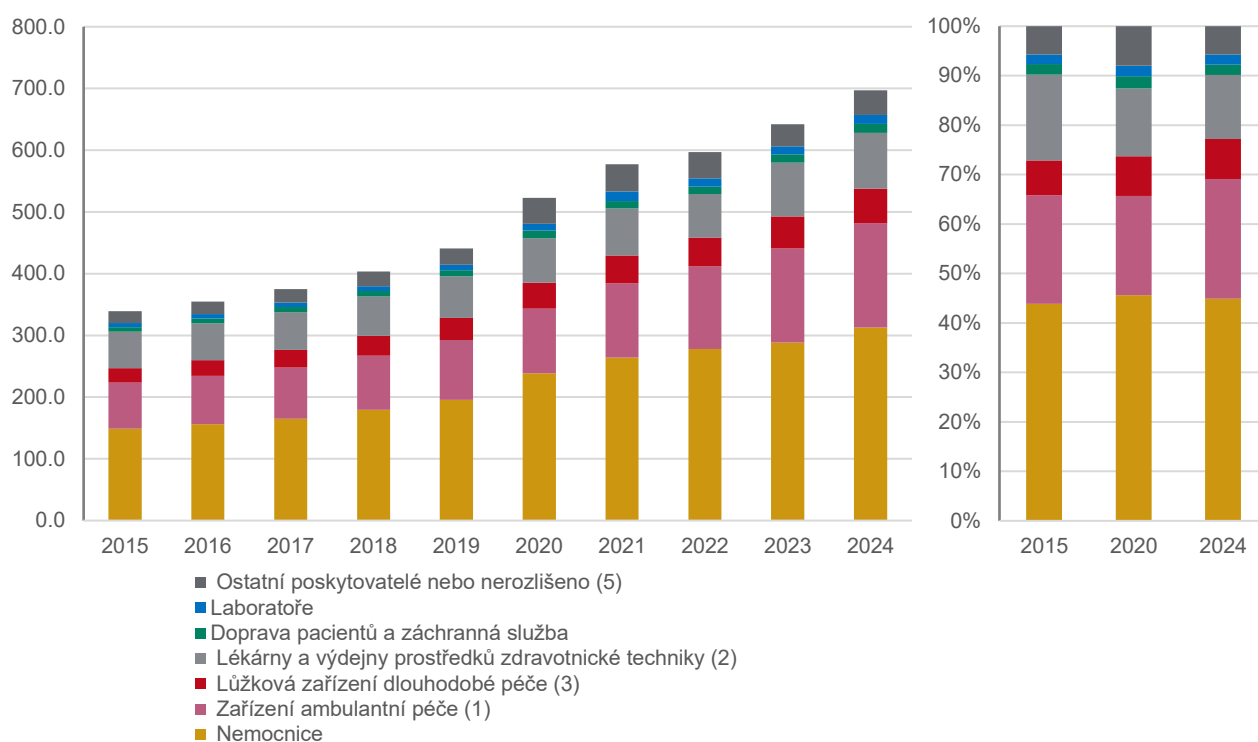
Jeden z pohledů na zdravotní péči zodpovídá otázku, kde je zdravotní péče poskytována. Bude-li například lékárna, specializovaná ambulance nebo léčebna dlouhodobě nemocných součástí širšího subjektu nemocnice, pak se veškeré výdaje spotřebované v těchto zařízeních objeví ve výdajích nemocnice. Podle druhu péče pak lze poznat, za jakou péči byly peníze u daného poskytovatele vydány, což v případě lékárny v nemocnici mohou být například léky na předpis, u ambulance ambulantní léčebná péče a u léčebny dlouhodobě nemocných dlouhodobá lůžková péče.

V České republice je zřízen Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb (NRPZS), který nabízí kompletní přehled o všech poskytovatelích zdravotních služeb, bez ohledu na jejich zřizovatele. Poskytuje údaje o profilu a rozsahu péče poskytované jednotlivými zdravotnickými zařízeními, obsahuje kontaktní údaje na daná zdravotnická zařízení a další podrobnější informace. Správcem a provozovatelem registru je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR).

Graf 1.3: Celkové výdaje na zdravotní péči podle typu poskytovatele, 2015–2024

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

(1) Zahrnuje např. samostatné ordinace lékařů, samostatné ordinace stomatologů, ambulantní centra a poskytovatele domácí zdravotní péče (např. agentury domácí péče).

(2) Nezahrnuje lékárny, které jsou součástí nemocnic.

(3) Zahrnuje např. domovy pro seniory s ošetrovatelskou péčí, zařízení hospicového typu či léčebny pro dlouhodobě nemocné.

(4) Zahrnuje poskytovatele dopravy pacientů, zdravotnickou záchrannou službu a laboratoře.

(5) Zahrnuje správu systému zdravotní péče, poskytovatele preventivní péče, organizace poskytující zdravotní péči jako sekundární činnost a ostatní poskytovatele jinde nezařazené.

Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024

Nemocnice

V roce 2024 připadalo na nemocnice 45 % veškerých výdajů na zdravotní péči v Česku. V absolutním vyjádření se jednalo o částku 312,7 mld. Kč s meziročním nárůstem o 24,5 mld. Kč (což odpovídalo 8,5 %). Z toho 273,6 mld. Kč připadalo na všeobecné nemocnice, 28,2 mld. Kč na specializované nemocnice

(např. specializované nemocnice zaměřené na konkrétní obory, porodnice nebo speciální sanatoria) a zbývajících 10,9 mld. Kč bylo vydáno v psychiatrických nemocnicích.

Zařízení ambulantní péče

Druhé nejvyšší výdaje byly zaznamenány u poskytovatelů ambulantní péče. Podíl těchto výdajů na celkových výdajích za zdravotní péči se od roku 2015 pohyboval okolo 22 %. Relativně nižší byl v covidových letech, kdy docházelo odsouvání zdravotní péče. Naopak v posledních dvou letech podíl výdajů na ambulantní péči roste, v roce 2024 činil již 24,2 %. V absolutním vyjádření se jednalo o částku 168,8 mld. Kč.

Lékárny a výdejny prostředků zdravotnické techniky

Lékárny a výdejny prostředků zdravotnické techniky se v roce 2024 podílely ze 13 % na celkových výdajích na zdravotní péči, které v jejich případě tvořily 90,3 mld. Kč. Do této kategorie patří specializované provozovny, které se zaměřují na *maloobchodní prodej* farmaceutických výrobků a zdravotnických prostředků, jako jsou dioptrické brýle, naslouchadla, ortopedické a protetické pomůcky. Provozovny rovněž zajišťují montáž a opravy těchto výrobků. Samostatné lékárny se v roce 2024 podílely na výdajích kategorie poskytovatelů lékárny a výdejny prostředků zdravotnické techniky z 86 % (77,9 mld. Kč).

Lůžková zařízení dlouhodobé péče

Celkem 56,7 mld. Kč bylo v roce 2024 vydáno v lůžkových zařízeních dlouhodobé péče (8 % z celkových výdajů na zdravotní péči). Převážně byly tyto výdaje spotřebovány v zařízeních ošetrovatelské dlouhodobé péče nebo v psychiatrických léčebnách a léčebnách pro osoby ohrožené závislostmi.

Poskytovatelé doplňkových služeb

Do této kategorie spadají jednak laboratoře, na něž bylo vydáno v roce 2024 celkem 14,4 mld. Kč. Dále pak doprava pacientů a záchranná služba, na něž byla vydána podobná částka (14,6 mld. Kč).

Poskytovatelé správy a financování zdravotnictví

Tato kategorie zahrnuje vládní instituce, které spravují v rámci své činnosti množství strategických dokumentů z oblasti zdravotnictví, normy pro lékaře a ostatní zdravotnický personál a přidělování licencí poskytovatelům zdravotní péče (např. Ministerstvo zdravotnictví, zdravotní odbory krajských úřadů, Ústav zdravotnických informací a statistiky) a v neposlední řadě zdravotní pojišťovny. Výdaje na činnost poskytovatelů správy a financování zdravotnictví byly v roce 2024 celkem 12,9 mld. Kč.

Poskytovatelé preventivní péče

Mezi poskytovatele preventivní péče se řadí organizace uskutečňující především kolektivní preventivní programy a kampaně v oblasti veřejného zdraví zaměřené na konkrétní skupiny fyzických osob nebo na celou populaci. V roce 2024 činily výdaje této kategorie poskytovatelů celkem 4 mld. Kč.

1.4. Celkové výdaje na zdravotní péči podle druhu péče

Třetí významný pohled na problematiku výdajů na zdravotní péči souvisí s druhem poskytované péče.

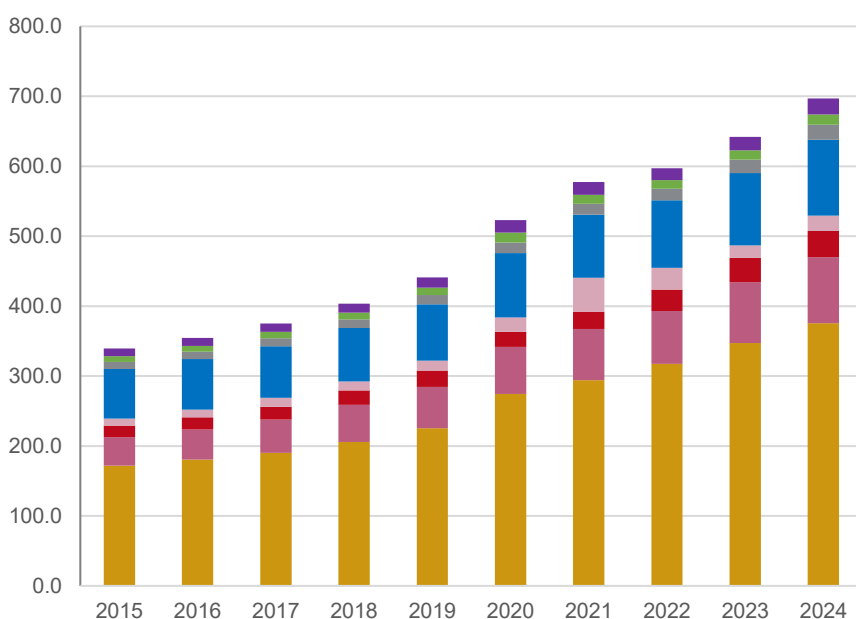
Cílem zdravotní péče je například podpora zdraví, prevence onemocnění, léčení nemocí a snižování předčasné úmrtnosti, péče o osoby s chronickými nemocemi, péče o osoby se zdravotním postižením, invalidy a handicapované.

Zdravotní péče o pacienta zahrnuje standardní kroky léčebného procesu – stanovení diagnózy, formace léčebného plánu, předepsání léku či terapie, diagnostiku a lékařské hodnocení, provedení léčby a hodnocení výsledků. Zdravotní péče zahrnuje léčebnou, rehabilitační, dlouhodobou zdravotní péči, podpůrné služby (laboratoře, zobrazovací metody a dopravu pacientů) a v neposlední řadě i léky a terapeutické pomůcky.

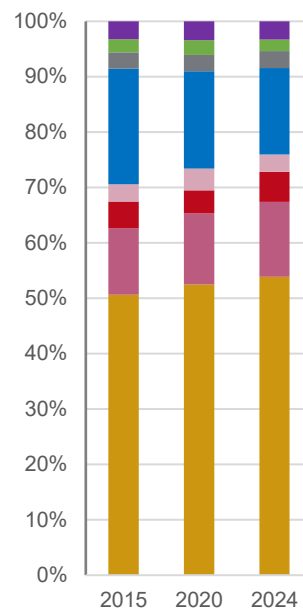
Do zdravotní péče patří podle metodiky SHA i služby, které jsou zaměřeny na zlepšení celkového zdravotního stavu populace či efektivity systému zdravotnictví. Tyto služby jsou cíleny na celou populaci (nebo částí populace) a mají zlepšit celkové zdravotní standardy nebo efektivitu a výkonnost systému zdravotnictví. Patří sem například některé preventivní programy.

Graf 1.4: Celkové výdaje na zdravotní péči podle druhu péče, 2015–2024

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

- Ostatní nebo nerozlišeno (2)
- Doprava pacientů
- Laboratorní služby a zobrazovací metody
- Léky a zdrav. prostředky (1)
- Preventivní péče
- Rehabilitační péče
- Dlouhodobá zdravotní péče
- Léčebná péče

(1) Zahrnují léky na předpis, volně prodejné léky a další zboží krátkodobé spotřeby např. obvazy, elastické kompresivní punčochy, inkontinenční pomůcky. **Nezahrnuje**, dle manuálu SHA, výdaje na léky **spotřebované přímo** ve zdravotnických zařízeních.

(2) Zahrnuje správu systému zdravotní péče a ostatní zdravotní péči jinde nezařazenou.

Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024

V Česku směřuje přibližně polovina výdajů na léčebnou péči, konkrétně to bylo 54 % v roce 2024. Další významná část z celkových výdajů šla na léky a zdravotnické prostředky (16 %) a na dlouhodobou zdravotní péči (14 %). Výdaje na preventivní péči činily 3 % celkových výdajů.

Léčebná péče

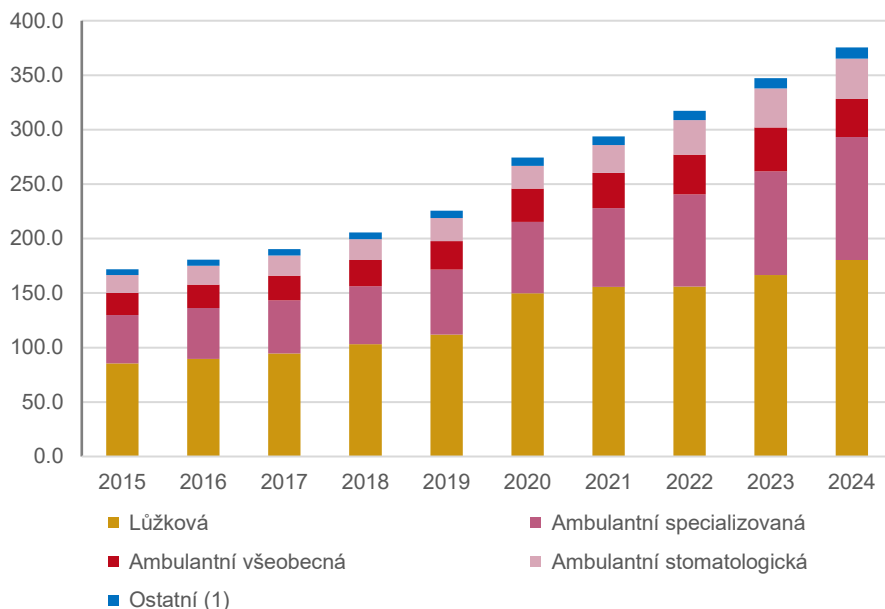
Meziročně došlo k navýšení výdajů na léčebnou péči o 28 mld. Kč (o 8 %). Celkové výdaje na léčebnou péči tak v roce 2024 činily rekordních 375,4 mld. Kč. Za období 2015–2024 byly celkové výdaje na léčebnou péči bezmála 2,6 bil. Kč, přičemž od roku 2015 se více než zdvojnásobily. V přepočtu na obyvatele činily výdaje na léčebnou péči 34,5 tis. Kč.

Léčebnou péči lze rozdělit na lůžkovou, denní, domácí a ambulantní. Ambulantní léčebnou péči lze dále rozdělit na specializovanou, všeobecnou, stomatologickou a ostatní ambulantní léčebnou péči jinde nezařazenou. Výdaje na lůžkovou léčebnou péči a ambulantní léčebnou péči byly v roce 2024 téměř vyrovnané. Na ambulantní léčebnou péči šlo 185 mld. Kč, tedy o více než 4 mld. Kč více než na lůžkovou. Již druhým rokem po sobě byly náklady na ambulantní léčebnou péči vyšší než náklady na léčebnou lůžkovou péči, což patrně souvisí s rozvojem moderních metod léčby a snahou o hospitalizaci pacienta jen v nejnutnějších případech. Výdaje na ambulantní léčebnou péči v roce 2024 meziročně vzrostly o 13,4 mld. Kč (tedy o necelých 8 %). Ambulantní léčebná péče může být poskytována v nemocnicích nebo samostatných ordinacích.

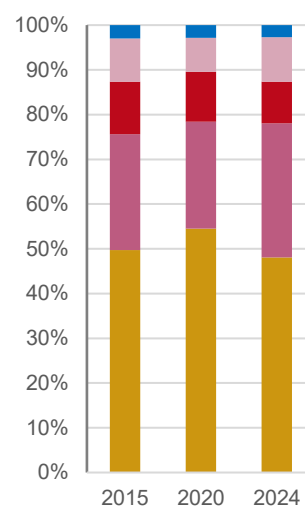
Z celkových výdajů na ambulantní léčebnou péči, šla největší část (112,6 mld. Kč) na specializovanou ambulantní péči. Jedná se o péči, která je poskytovaná nejčastěji specialisty v nemocnicích nebo v samostatných ordinacích lékařů. V průměru se jednalo o částku 10,3 tis. Kč na jednoho obyvatele.

Graf 1.5: Výdaje na léčebnou péči podle jejího typu, 2015–2024

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

(1) Zahnuje denní léčebnou péči, domácí léčebnou péči a ostatní ambulantní léčebnou péči jinde nezařazenou.

Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024

Mezi další druhy ambulantní léčebné péče patří všeobecná ambulantní péče poskytovaná nejčastěji praktickými lékaři pro děti a dorost nebo praktickými lékaři pro dospělé, za kterou bylo v roce 2024 vydáno celkem 35 mld. Kč.

Výdaje na stomatologickou ambulantní péči v roce 2024 byly dokonce vyšší než výdaje na všeobecnou ambulantní péči. Celkem za ní bylo vydáno 37,1 mld. Kč.

Za denní léčebnou péči bylo v roce 2024 vydáno celkem 9,5 mld. Kč. Nejmenší část výdajů na léčebnou péči tvoří výdaje za domácí léčebnou péči (576 mil. Kč v roce 2024).

Léky a prostředky zdravotnické techniky

Na léky³ a zdravotnické prostředky bylo v roce 2024 vynaloženo 108,6 mld. Kč. Již čtvrtým rokem (2021–2024) tak tvoří 16 % z celkových výdajů na zdravotní péči. Průměrné výdaje na léčiva a zdravotnické prostředky vztahené na jednoho obyvatele dosáhly v roce 2024 bezmála 10 tisíc Kč. Léky a zdravotnický materiál (léky, dezinfekce, obvazy, náplasti, teploměry atd.) představovaly v roce 2024 celkem 87 % výdajů této skupiny a činily téměř 94 mld. Kč. Zbývajících 13 % celkových výdajů na léky a zdravotnické prostředky šlo v roce 2024 na výdaje za terapeutické pomůcky (brýle, čočky, naslouchadla, berle, invalidní vozíky apod.), které dosahovaly 14,6 mld. Kč. Podrobnější informace jsou k dispozici v kapitole 4. Léky.

Dlouhodobá zdravotní péče

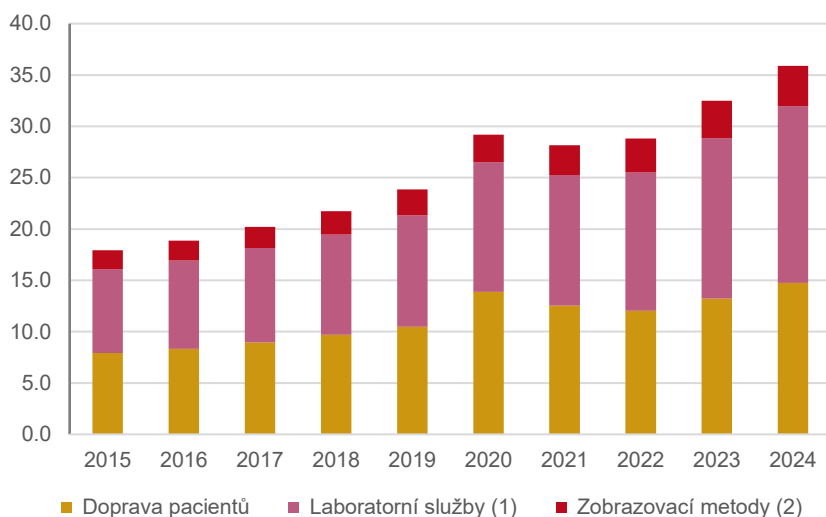
Za dlouhodobou zdravotní péči bylo v roce 2024 vydáno rekordních 94,3 mld. Kč, o 7,5 mld. Kč více než v roce 2023. Za období 2015–2024 bylo na tuto péči vynaloženo celkem 641 mld. Kč. V přepočtu na jednoho obyvatele činily v roce 2024 průměrné výdaje za dlouhodobou 8,7 tis. Kč. Podrobnější informace včetně výdajů na dlouhodobou sociální péči jsou k dispozici v kapitole 5. *Výdaje na dlouhodobou péči.*

Doplňkové služby

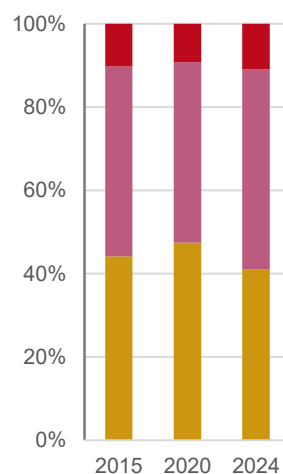
Doplňkové služby je z hlediska manuálu SHA souhrnné pojmenování kategorie zdravotnických služeb, do kterých se řadí laboratorní služby, zobrazovací metody a doprava pacientů, tvoří dlouhodobě kolem 5 % z celkových výdajů na zdravotní péči. Ani struktura výdajů na jednotlivé druhy doplňkových služeb se dlouhodobě příliš nemění.

Graf 1.6: Výdaje na doplňkové služby v oblasti zdravotní péče, 2015–2024

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

(1) Laboratorní služby zahrnují především testy klinické biochemie a mikrobiologie, testy krevní srážlivosti, genetiky, ale také cytologie, která je nezbytnou součástí gynekologických prohlídek.

³ Zahrnuje léky na předpis a volně prodejné léky, **nezahrnuje léky spotřebované přímo ve zdravotnických zařízeních.**

(2) Do kategorie zobrazovací metody patří např. klasické, ale i kontrastní RTG snímkování, ultrazvuková diagnostika, vyšetření pomocí počítačové tomografie (CT), zobrazování magnetickou rezonancí.

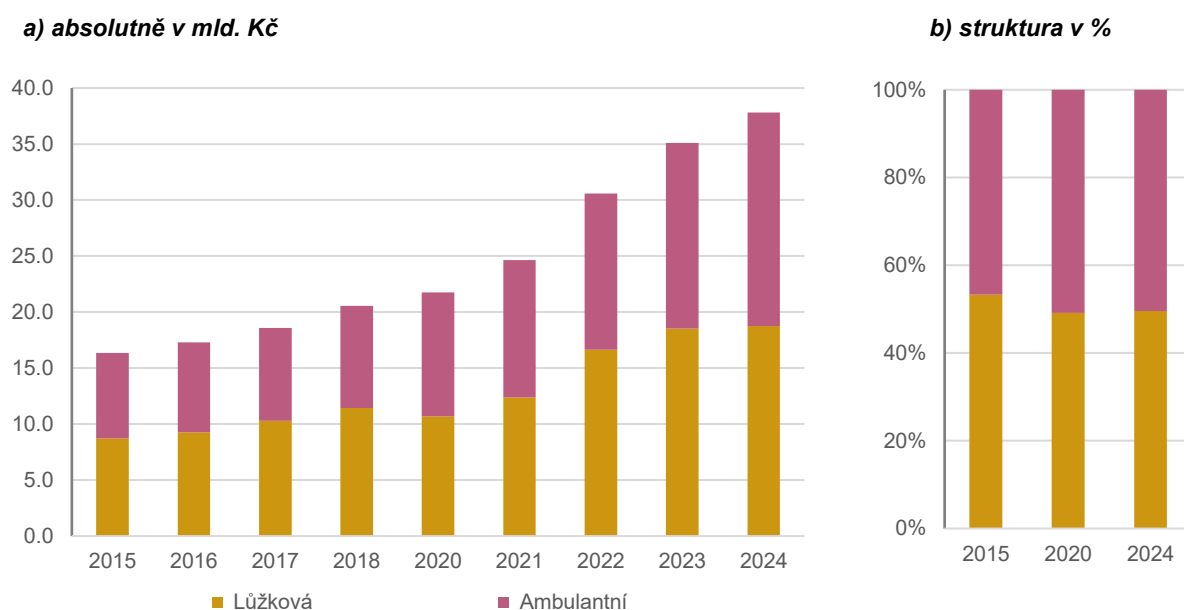
Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024

Celkem 48 % z výdajů na doplňkové služby směřovalo v roce 2024 na laboratorní služby a to 17,2 mld. Kč. Na dopravu pacientů putovalo 14,7 mld. Kč. Podle metodiky SHA se výdaje na zdravotnickou záchrannou službu nerozlišují zvlášť, ale jsou zahrnuty v celkových výdajích na dopravu. Na zobrazovací metody bylo vynaloženo 3,9 mld. Kč.

Rehabilitační péče

Rehabilitační péči lze rozdělit do dvou kategorií, a to na ambulantní a lůžkovou. V roce 2024 byly výdaje na oba druhy rehabilitační péče opět vyrovnané. Na lůžkovou rehabilitační péči (kam spadá i péče lázeňská) činily 18,8 mld. Kč, výdaje na ambulantní rehabilitační péči byly o zhruba 300 mil. vyšší.

Graf 1.7: Výdaje na rehabilitační péči podle jejího typu, 2015–2024

Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024

Preventivní péče

Celkové výdaje na preventivní péči v roce 2024 činily 21,9 mld. Kč, oproti roku 2023 byly o 4 mld. vyšší. Historicky nejvyšší byly v roce 2021 (48,6 mld. Kč), v době vrcholu pandemie, kdy docházelo jednak k masivnímu testování populace, tak k očkování proti tomuto onemocnění. Preventivní péče se dále rozděluje na programy pro sledování zdravotního stavu obyvatelstva, imunizační programy, programy pro včasné odhalení nemoci a informační a poradenské programy.

Programy pro sledování zdravotního stavu obyvatelstva zahrnují zubní, všeobecné a gynekologické preventivní prohlídky. Preventivní programy z této skupiny se zaměřují na určitá období života, jako je těhotenství (předporodní a poporodní péče), růst a vývoj dítěte nebo na skupiny seniorů. Na programy pro sledování zdravotního stavu obyvatelstva bylo v roce 2024 vydáno 13,8 mld. Kč. Největší měrou byly hrazeny z veřejného zdravotního pojištění dále byly financovány i podniky v rámci preventivní péče zaměstnanců a domácnostmi.

Na **imunizační programy**, do nichž se řadí jak pravidelná (povinná) očkování třeba proti záškrtu, tetanu nebo černému kašli, tak i doporučená a dobrovolná očkování např. proti žloutence, chřipce či covid-19, šlo

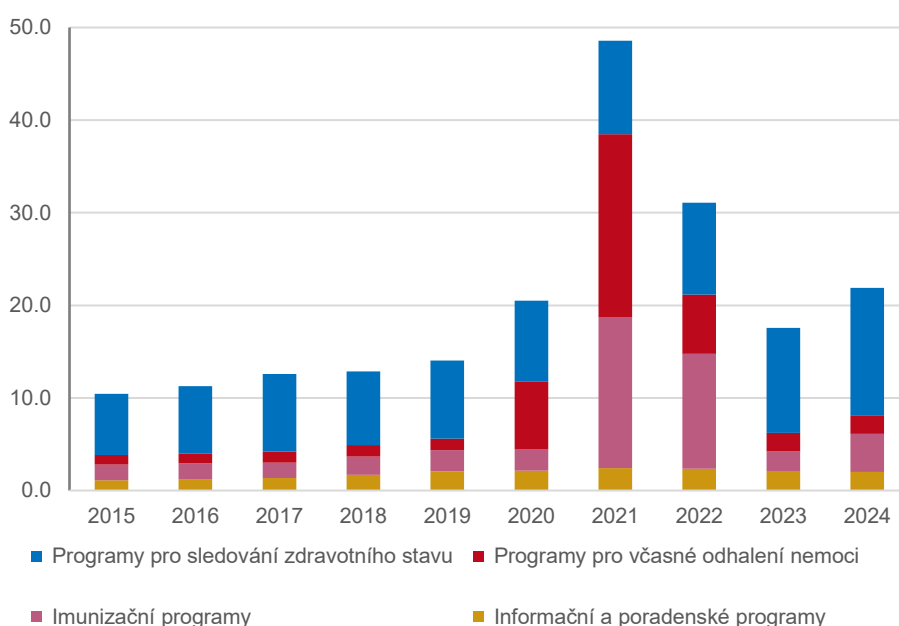
v roce 2024 celkem 4,1 mld. Kč. Téměř dvě třetiny výdajů na imunizační programy šla v roce 2024 na vrub zdravotních pojišťoven, zbytek si přímo platili pacienti.

Programy pro včasné odhalení nemoci zahrnují různé typy screeningů, diagnostické testy a lékařské prohlídky. Zdravotní pojišťovny hradí některá preventivní vyšetření např. screening zhoubných nádorů, screening sluchu u novorozenců. V letech 2020 až 2022 z něj byly hrazeny PCR a antigenní testy na odhalení covid -19. V roce 2024 bylo na programy pro včasné odhalení nemoci vynaloženo celkem 2 mld. Kč.

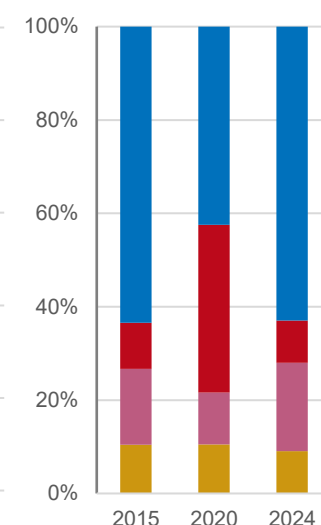
Informační a poradenské programy jsou zaměřeny zejména na informování jednotlivců o konkrétních zdravotních problémech, jejich podmiňujících faktorech a jejich specifických rizicích. V roce 2024 tyto výdaje činily stejně jako zmiňované programy pro včasné odhalení nemoci 2 mld. Kč.

Graf 1.8: Výdaje na preventivní péči podle jejího typu, 2015–2024

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

Zdroj: ČSÚ 2026, Zdravotnické účty ČR 2015–2024